

Skal man genskabe en middelalderlig boligindretning må man altså nødvendigvis sigte efter det typiske og det almene; at rekonstruere et konkret lokale er næsten umuligt. Til gengæld har vi rige muligheder for at genskabe netop det typiske, for her kan man benytte de overleverede illustrationer som direkte forlæg. Kombineret med de mange bevarede testamenter og andre dokumenters omhyggelige opregninger af indbo og ejendele lader det sig snildt gøre at sammenstykke et troværdigt og realistisk bud på den højmiddelalderlige boligindretning. Blot må der naturligvis tages højde for, at illustrationerne er korrekt udvalgt, både tidsmæssigt og geografisk - det kan ikke uden videre tages for givet, at møbler og indretning var de samme i Danmark og f.eks. Italien, eller i 1315 og 1395; tegningerne må forestille dét, man ønsker at belyse.

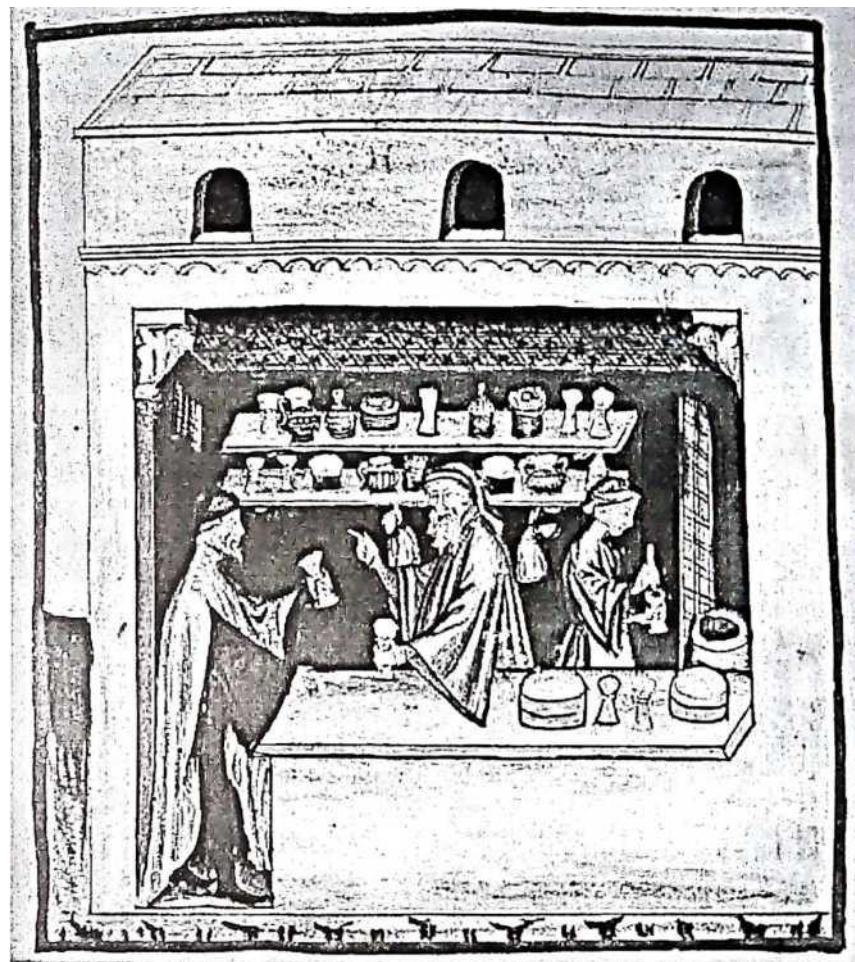
Men dermed er problemet ikke løst. Det er nemlig langt fra nok at vide, hvordan møblerne så ud eller var placeret i forhold til hinanden. Illustrationer er udmærkede til at vise indboets udseende, men i detaljen hjælper kun den ægte vare - de bevarede møbler. Konstruktionsmetoder, samleteknikker og materialer (som f.eks. valg af træsort) kan kun afsløres ved at se nærmere på de møbler, der endnu er bevaret fra perioden. Det samme gælder bemaling, for de farver, der blev brugt til bogmalerier (eller *illuminationer*), var ikke nødvendigvis de samme som blev anvendt til bemaling af træ, eller til kalkmalerier. Bogmaleren gengiver virkeligheden så godt han kan, men det kan ikke tages for givet at farverne har samme glød, varme eller nuance som på de virkelige møbler. Selv hvis man benyttede de samme typer maling ville de ofte få en helt anden lød på pergament, end de har på f.eks. træ. Man må ty til kemiske analyser af farverester på bevarede eksempler - det kan nemlig heller ikke tages for givet, at 600 år gammel maling i dag har samme udseende, som da det blev

smurt på. Farver falmer med tiden, eller malingen kan gå i kemisk forbindelse med stoffer i træet (eller i luften, for den sags skyld), og derved ændre karakter. Hver især er der altså ikke ét studie, der alene kan give alle svarene. Men kombinerer man en række kilder og undersøgelsesmetoder er det muligt at samle en tilstrækkeligt konkret, veldokumenteret viden til at give et kompetent, detaljeret bud på, hvordan der så ud i en velhavende borgerbolig omkring år 1400, som f.eks. Sundkøbings købmandshus.

Opbevaringsmøbler - hylder, skabe og kister

Selv om mængden af personlige ejendele i almindelighed har været radikalt mindre end vi er vant til i dag, var der dog stadig brug for plads til opbevaring. Klæder, penge, sygrej, skriveredskaber, spiseknive, og alle de mange, mange andre små og store ting, en husholdning havde behov for, måtte kunne staves af vejen. Selv i en fattig bolig har der trods alt været en del ting, der ikke bare kunne ligge og flyde på gulvet, og i rige folks boliger har mængden selvfølgelig været meget større.

Den hyppigst forekommende opbevaringsmetode var slet og ret *hylden*, en simpel træflade monteret på hyldesnægte eller hængt op i reb fra tagspærrene, som man kunne stille ting på. Bægere, kander, træfade og den slags kunne her stå sikkert og godt uden at være i vejen. På den måde kunne de holdes uden for fare fra nysgerrige barnehænder, og samtidig kunne den ofte sparsomme gulvplads holdes fri til andre formål. Hylder forekommer i alle samfundslag, men selvfølgelig er der en tendens til, at jo rigere ejeren er, jo mere er der kælet for håndværket. I en simpel

Hylder var udbredt og gav ganske meget opbevaringsrum, uden at det optog noget af den ofte meget begrænsede gulvplads, her i et apotekerudsalg, men det samme var tilfældet i private boliger.

bonde- eller håndværkerbolig har hylder-